

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

Visitatieverslag

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	Daltonschool de Horst
Adres	Glazeniershorst 402
Postcode en plaats	7328 TK Apeldoorn
E-mailadres school	horst@leerplein055.nl
Telefoonnummer school	055-5337258
Directeur	S. Raaphorst
Adjunct-directeur	
Daltoncoördinator	J. Paul
Aantal groepen (PO)/klassen (VO)	5
Aantal leerlingen	142
Populatie (PO)/ schoolsoort (VO)	
Aantal leraren	9
In bezit van Daltoncertificaat	8
Bezig met Daltoncursus	Directeur – Dalton schoolleider (Saxion)
Nevenvestigingen	Nee
Stand van zaken inspectie	basistoezicht
Visitatie team	
Voorzitter	Han de Bruin
Lid 1.	John Feiken
Lid 2.	Stanley Willems
Datum visitatie	18 - 5 - 2017
Soort visitatie	1 ^e licentieaanvraag
(besluit vorige visitatie)	2e licentieaanvraag
	x licentieverlenging
	versnelde visitatie licentieverlenging
	Visitatie na bezwaarprocedure

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentieaanvraag

aanbeveling 1.

Zorg ervoor dat collegiale klassenconsultatie op leerkrachtniveau ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd

evaluatie school

Er is een rooster voor klassenconsultatie gemaakt. Deze is uitgevoerd in de week van 27 maart. Hierin stond reflectie op de weektaak en de invoering hiervan centraal. Omdat het team nog niet bekend was met collegiale consultatie is de eerste stap om redelijk vrijblijvend bij elkaar in de klas te kijken. Hierbij is nog niet gebruik gemaakt van een kijkwijzer. De volgende ronde klassenconsultatie staat gepland voor oktober 2017. Hierbij staat het thema 'Zelfstandigheid' centraal.

bevindingen visitatieteam

Deze aanbeveling is opgepakt en hebben we teruggezien in de stukken.

aanbeveling 2.

Geef de leerlingen ruimte en mogelijkheden om hun keuze te maken voor het keuzewerk.

evaluatie school

De instructietijden van de kinderen staat vast. Alle tijd daaromheen is in principe zelfstandig werk-tijd. In deze tijd kunnen kinderen n.a.v. de inhoud van de weektaak aan het werk. Hierin is ook ruimte gemaakt voor keuzewerk. Elk kind kan het keuzewerk aan het begin van de week plannen op het planbord bij de kleuters of in de hogere groepen op de weektaak. Het keuzewerk is afgestemd op de doelen voor de dan geldende periode. De keuzekast staat in de klas of in de hal in de buurt van de klas. Er is een keuzekast voor de groepen 1/2, 3, 4/5 en 6/7/8.

bevindingen visitatieteam

De zelfstandig werktijd is uitgebreid en gepland rond de instructiemomenten. We hebben de leerlingen actief bezig gezien met deze aanbeveling. Niet alleen in de lokalen wordt goed gewerkt, ook in de ruimte/aula wordt met veel inzet en juiste wijze gewerkt.

aanbeveling 3.

Beschrijf in het Daltonbeleidsplan de werkelijke situatie óf werk naar hoe het beschreven staat.

evaluatie school

In februari is met het team het Daltonbeleidsplan herschreven. Hierin is woordelijk nagelopen of wát er staat ook in de praktijk gebeurt. Daarbij is het beleidsplan geschreven naar een toekomstperspectief wat omgezet is in doelen voor de komende tijd.

bevindingen visitatieteam

In het Daltonbeleidsplan wordt op een zeer goede, beknopte manier omschreven waar de school staat en wat de afspraken zijn. Compliment voor dit stuk.

aanbeveling 4.

Wees trots op de dingen die goed gaan en draag het naar buiten.

evaluatie school

We zijn enorm trots op onze school. We merken dat kinderen in veiligheid en met vertrouwen naar school gaan. De ontwikkelingen die we als team, Dalton-inhoudelijk hebben doorgemaakt zijn enorm. We zijn continu in ontwikkeling, reflecteren op onszelf en ons onderwijs en werken naar verbetering. Het toont enige bescheidenheid om hier niet 'te koop' mee te lopen maar we kunnen onze trots nog meer omzetten in PR naar buiten toe. Ook tijdens informatieavonden met ouders brengen we met trots de ontwikkelingen op onze school naar voren.

bevindingen visitatieteam

Het daltonbeleidsplan is veel beter omschreven en te volgen dan wat op de website staat. Deze blijft achter bij de ingezette ontwikkeling. Pak de website de komende tijd op omdat belangstellenden vaak beginnen met de website te bekijken.

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

Kinderen van de Horst werken met een weektaak. We zijn erg trots op de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid die kinderen hiervoor nemen. De school is als geheel leeromgeving voor de kinderen. Daarom wordt er ook buiten de klas zelfstandig gewerkt. Er heerst rust en structuur door intrinsiek gemotiveerde kinderen. Kinderen hebben zorgtaakjes om verantwoordelijkheid voor de klas en school als geheel te dragen.

bevindingen visitatieteam

Leerlingen hebben bewonderenswaardig veel zelfdiscipline. Terwijl leerlingen extra instructie krijgen, blijft de focus van andere leerlingen in hetzelfde lokaal op hun eigen taak. Leerlingen laten weten graag te willen leren. Ze vinden het leuk op school en willen als de taak afgerond is graag meer leren (intrinsieke motivatie hoog). Al vanaf de kleuters leren de kinderen zorgzaam voor elkaar en de omgeving te zijn. Als een leerkracht na een pauze niet verschijnt in een lokaal, gaan de leerlingen zelf aan de slag. Ze weten wat er op het programma staat en voeren dit uit. Leerlingen houden zich consequent aan een afgesproken geluidsniveau, waardoor er een fijne, rustige werksfeer wordt gecreëerd in de hal en in de klas. Maatjes bespreken of discussiëren over de stof, maar ook over het nakijkwerk; of een antwoord dan wel of niet goed gerekend dient te worden.

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Leerkrachten hebben duidelijke structuur en kaders in hun klas waarbinnen kinderen werken. Binnen deze kaders krijgen kinderen vrijheid, tijd, ruimte en werk. In de taak van de kinderen en de planning voor de leerkracht wordt al ruimte gegeven aan differentiatie. Kinderen weten bij welk soort instructie zij kunnen aansluiten en wat de vervolg werkzaamheden zijn die zij kunnen doen. Het gebruik van een meerdagen-instructie is pas geleden ingesteld. We moeten dit goed evalueren en alert zijn of alle kinderen voldoende baat hebben bij deze vorm van instructie. Leerkracht begeleidt dit proces. Uitgestelde aandacht door gebruik van Pompom bij de kleuters en de vragenboog vanaf groep 3.

bevindingen visitatieteam

De leerkracht durft de leerling veel vrijheid te geven. Als kinderen het aankunnen, mogen ze ook buiten de klas leren. Buiten de klas werken geschiedt op basis van vertrouwen, zonder tussenkomst van een planbord of leerkracht. De school heeft veel geïnvesteerd in het zelf oplossend vermogen van de kinderen. Hulpmiddelen zoals Pompom, de vragenboog of het maatjessysteem ondersteunen dit proces. Het 'knoppenbord' geeft de leerkracht de mogelijkheid om de voortgang van de leerling direct te volgen. De leerkracht vervult een coachende rol tijdens taakwerk. Winst valt mogelijk te halen door ook groep doorbrekend te gaan werken in de hal (kennis delen/overdragen).

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Bij ons op school is sprake van begrip en respect voor elkaar. Op deze manier creëren wij een veilige omgeving voor kinderen, ouders en leerkrachten. Dat er verschillen zijn tussen de verschillende leer- en gedragsproblemen en talenten van kinderen wordt als normaal ervaren en gebruik van gemaakt. Dit zorgt voor een prettige werksfeer voor iedereen.

bevindingen visitatieteam

We hebben kunnen vaststellen dat er een zeer grote mate van begrip en respect onder elkaar is. Ook d.m.v. 'kanjerlessen' werkt de school aan een veilige, open sfeer. Periodiek staan er in alle groepen twee daltoncompetenties centraal waar specifiek aandacht aan wordt besteed. Kleuters zijn al in staat om uit te leggen wat dalton voor hun betekent.

Leerlingen zijn gericht op het afronden van taken. Mogelijk zou de school een ontwikkeling in gang kunnen zetten om leerlingen meer verantwoordelijk te kunnen laten zijn voor het werken aan hun eigen IK-doelen voor bijvoorbeeld rekenen of taal (zie ook aanbeveling 2).

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

In de onderbouw krijgen de kinderen, binnen het dagritme, mogelijkheid om keuzes te maken voor werkjes. De leerkrachten zorgen dat bij het aanbieden van werk de doelen aan bod komen voor alle kinderen.

In de hogere groepen is op de achterkant van de weektaak ruimte gemaakt om de leerling zelf een doel te laten bepalen waar hij/zij aan wil werken en hoe hij/zij denkt dit doel te kunnen bereiken. Dit gestelde doel wordt aan het einde van de week door leerling en leerkracht geëvalueerd.

Voor het leren van uitgestelde aandacht wordt bij de onderbouw gebruik gemaakt van PomPom. Deze pop zit letterlijk op de plaats van de leerkracht. Op het moment dat PomPom er zit, mogen de kinderen de leerkracht niets vragen. Zij stellen hun vraag dan aan PomPom. Vaak zien we dat kinderen dan zelf tot een oplossing komen of hun vragen aan klasgenootjes stellen.

Vanaf groep 3 maken we de uitgestelde aandacht abstracter d.m.v. de vragenboog.

Voordat kinderen de vragenboog gebruiken, weten zij dat zij eerst hulp bij hun maatje moeten vragen, lukt dat niet mogen zij nog hulp vragen bij een ander klasgenootje. Pas als bij beide mogelijkheden niet gelukt is om de gewenste uitleg te krijgen mag de foto in de boog geplaatst worden.

De leerlingen kijken bij ons vanaf groep 3 verschillend werk zelf na. In groep 3 zijn dit de werkboekjes die horen bij de methode Veilig Leren Lezen. Vanaf groep 4 is dit in ieder geval het rekenwerk en vanaf groep 6 verschillende spelling opdrachten. Per groep kan er bekeken worden of er meer werk door de kinderen zelf nagekeken kan worden.

bevindingen visitatieteam

Binnen de school is de zelfstandigheid zeer groot, de school doet zichzelf te kort in hun eigen evaluatie. In de onderbouw zijn de kinderen al uiterst zelfstandig aan het werk. De school heeft duidelijk als Motto: "Alles wat leerlingen kunnen moeten wij niet willen doen". Dit motto is overal in de school te zien en te merken. Leerlingen werken in de hal en bepalen voor een deel wanneer ze wat en waar gaan doen. Op de momenten dat de leerkracht niet in de klas aanwezig kon zijn (was in gesprek met het visitatieteam) verliep alles zoals afgesproken en de leerling werkten verder aan hun taken.

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

De leerkracht zorgt in elke groep voor een uitdagende leeromgeving op verschillende niveaus. Voor de kinderen zijn alle benodigde materialen te vinden. Het lesrooster, pleinrooster en computerrooster hangen in de klas. Ook is er een bord met de maatjes en de kleuren van de dag. De verschillende niveaugroepen hangen ook zichtbaar in de groep. Kinderen kunnen aangeven als zij denken in een andere niveaugroep mee te gaan doen. D.m.v. een gesprekje met de betreffende leerling wordt in overleg bepaald of dit haalbaar is.

Door het plaatsen van de zelfstandig werk taken op de weektaak creëren wij een intrinsieke motivatie en betrokkenheid van kinderen bij hun werk. De kinderen in de bovenbouwgroepen krijgen aan het begin van de dag instructie in de verschillende groepen voor rekenen, taal en spelling. Verder zijn erop vastgestelde momenten in de week instructie momenten voor andere vakgebieden. Deze zijn zichtbaar op het lesrooster dat in de klas hangt.

bevindingen visitatieteam

De niveaugroepen zijn in de klassen duidelijk aanwezig. Leerlingen krijgen 1, 2 of 5 keer per week instructie naargelang de instructiebehoefte van de kinderen. De kinderen kunnen hier uitstekend mee omgaan. Het visitatieteam heeft kunnen zien dat diverse leerkrachten voornamelijk een coachende rol konden aannemen omdat de leerlingen voornamelijk zelfstandig (en nuttig) aan het werk waren. Leerlingen spreken elkaar aan op het moment dat iemand te hard praat.

Opvallend was de enorme werk taakhouding door de gehele school heen. Daarnaast wordt door het team de verbinding tussen de groepen gezocht waardoor leerlingen van diverse groepen zich voor elkaar verantwoordelijk voelen.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

De leerkrachten krijgen de mogelijkheid zich te ontwikkelen via Kenniscentrum, verder kan in overleg met de directeur bekeken worden wat de mogelijkheden op de verschillende gebieden zijn. De schoolorganisatie staat open voor initiatieven die ten goede komen aan goed onderwijs voor onze kinderen. Hierbij kunnen proeftuintjes worden uitgezet en initiatieven ter verbetering van de organisatie of onderwijsinhoudelijk zijn erg welkom. Op schoolniveau zou de directie dit meer kunnen stimuleren.

bevindingen visitatieteam

Er heerst een groot vertrouwen onderling, leerkrachten durven te uiten dat ze vastlopen of iets lastig vinden. Bijvoorbeeld het programma topondernemers is door het schoolteam zo aangepast dat de school er op de meest efficiënte wijze mee kan werken. De Daltonopleiding en andere zaken die noodzakelijk zijn om de school goed te laten functioneren worden ondersteund door de schoolleiding en het bestuur.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

De leerlingen weten welke taken samen uitgevoerd mogen worden. Als er gedurende de week samengewerkt wordt, doe je dit met je maatje. De maatjes worden elke week gewisseld. Op deze manier leren kinderen met iedereen samen te werken en gebruik te maken van elkaars kwaliteiten en talenten. Er worden verschillende manieren van samenwerken aangeboden. (Coöperatief Leren). Er zijn ik-doelen opgesteld t.a.v. het samenwerken. In alle groepen komen de ik-doelen samenwerken 2 keer aan bod.

bevindingen visitatieteam

Leerlingen bepalen voor een groot deel met wie ze samenwerken. In iedere groep zijn maatjes gemaakt, echter leerlingen mogen ook met andere leerlingen samenwerken. Door de gehele school zijn de Ik-doelen duidelijk aanwezig en weten de leerlingen wat deze inhouden. Er zijn diverse coöperatieve werkvormen gezien die zonder sturing van de leerkrachten plaats vonden tijdens de visitatie.

De leerlingen werken samen bij de opdrachten van diverse vakken, in alle klassen wordt gebruik gemaakt van maatjeswerk. Er wordt groepsdoorbrekend samengewerkt, groep 6 helpt bij het lezen van groep 1-2. De leerlingen zijn gewend om samen te werken en doen dit in de klas, op de gang. De sfeer tijdens het samenwerken is uitstekend (Dit geven leerlingen zelf ook terug).

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

D.m.v. een samen ingevuld taakbeleid zijn de taken binnen de school verdeeld, ook hierbij wordt gebruik gemaakt van elkaars kwaliteiten. Door middel van een duidelijke overlegstructuur worden samen afspraken gemaakt en geborgd. Er worden na iedere vergadering notulen gemaakt, afspraken rondom een specifiek onderwerp worden geborgd en opgeslagen in het voor iedereen toegankelijke Sharepoint.

Tevens wordt op school met alle leerlingen en collega's respectvol omgegaan. Hiervoor hanteren wij de regels die horen bij de Kanjertraining. Ook deze zijn in elke klas duidelijk zichtbaar. Om als leerlingen en collega's goed samen te kunnen functioneren realiseren we ons allemaal dat een veilige werk omgeving van essentieel belang is. In de verschillende groepen is het zo georganiseerd dat er op verschillende niveaus gewerkt kan worden en in een aantal gevallen onderwijs op maat geboden kan worden. Deze mogelijkheid kan geboden worden, door de hoeveelheid zelfstandigwerktijd die in de verschillende groepen wordt opgebouwd.

Wij zijn er trots op dat dit vaak de reden is waarom ouders voor onze school kiezen. Wij vinden het belangrijk dat alle betrokkenen onze school als een `warm nest` voelen.

bevindingen visitatieteam

Het team is er in geslaagd om een uitstekende werksfeer neer te zetten. Leerlingen willen hier werken en gaan op een respectvolle manier met elkaar om. De kanjertraining heeft hieraan volgens diverse leerkrachten aan mee geholpen. Leerkrachten helpen elkaar en nemen zaken van elkaar over. In de groepen heerst rust en respect en er is een goede luisterhouding. Ook het werken in de gangen verliep goed. Basisvoorwaarden om vrijheid en zelfstandigheid te ontwikkelen zijn aanwezig. Het team heeft een duidelijke structuur, plan van aanpak en durf, bewust hiervoor gekozen. Hierbij het vertrouwen aan de leerlingen gevent en zo te komen tot ontwikkeling.

Diverse teamleden geven aan hoe er door de teamleden onderling wordt samengewerkt. De leerkrachten spreken respectvol over elkaar en over elkaars leerlingen. Als leerkrachten samenwerkingsopdrachten initiëren en of begeleiden/bijsturen gebeurt dat op een respectvolle manier naar de leerlingen toe. De gehele school straalt rust en respect uit.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

Bij ons op school gaan wij ervan uit dat wij samen verantwoordelijk zijn voor het goed functioneren van de school als geheel. Hierbij zijn de gemaakte afspraken voor iedereen duidelijk en helder. Ook is er veel mogelijkheid voor overleg. Dit tussen de bedrijven door tijdens de pleinwacht (tijdens de pauzes lopen alle collega's buiten), maar ook tijdens de geplande vergadermomenten en de overlegmomenten tussen de verschillende groepen.

Wij ervaren de school als zeer laag drempelig voor eenieder die bij ons betrokken is. Wij vinden het belangrijk dat duidelijk is dat er naar elkaar geluisterd wordt en meegedacht.

bevindingen visitatieteam

Op de school heerst er een 'Open houding'. Het visitatieteam kon en mocht met iedereen praten en overal naar binnen lopen. De leerkrachten hebben ook naar het visitatieteam een open houding. De klassenvergaderingen en de leerlingenraad zijn goed verankerd in de school. De leerlingen zijn in staat in de leerlingenraad elkaar te laten uitspreken en aan te geven wat hun mening is.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Iedere leerling leert een planning te maken, leert deze bij te sturen en te evalueren. Het gesprek hierover met de leerkracht en begeleiding is erg belangrijk. Bij de kleuters leren kinderen al vooruit kijken naar de taken die ze gaan doen, en terugkijken op hun werk. Hierbij ligt de nadruk op het benoemen van het proces en het doel. Leerlingen in hogere groepen hebben de mogelijkheid te reflecteren op doelen d.m.v. hun weektaak. Hierin wordt ook op de doelen en het proces geëvalueerd. De afspraken die hierover gemaakt zijn, zijn te vinden in ons Dalton-beleidsplan. Er zijn schoolbreed ik-doelen per groep opgesteld over reflectie.

bevindingen visitatieteam

Blijf de leerling volgen in zijn planning, niet iedereen vult de achterkant van de taakbrief in. Controle is wel nodig.

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

De leraar kan op verschillende manieren met de kinderen reflecteren op werk en gedrag. Dit kan schriftelijk en mondeling gebeuren. Op de weektaak, d.m.v. een kringgesprek of individueel gesprek. Een portfolio is bij ons op school nog niet ontwikkeld. Collegiale consultatie biedt mogelijkheden om binnen het team op handelen te reflecteren. We zien dit als een erg krachtig instrument om ons onderwijs en leerkracht handelen te verbeteren. De cyclus van collegiale consultatie moet nog goed geborgd worden. Stichtingsbreed worden aanpassingen in het IPB gedaan. De gesprekkencyclus wordt hierbij herzien.

bevindingen visitatieteam

Jullie geven zelf aan om naar een portfolio te gaan kijken. Dit idee past goed bij jullie ontwikkeling. Kindergericht evalueren door het kind met zijn ouders op de rapportbespreking kan een goede stap zijn in dit proces.

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

Wij zijn van mening dat door een positieve omgang met elkaar wij allemaal van elkaar leren, dit jaar hebben er verschillende collegiale consultaties plaatsgevonden. Deze zijn als erg positief ervaren. De collegiale consultaties worden door de betrokken collega's besproken en ook tijdens vergaderingen en studiedagen wordt hier verslag van gedaan. De doorgaande lijn van reflectie wordt gehanteerd. De borging hiervan is vastgelegd in het daltonbeleidsplan.

bevindingen visitatieteam

In deze kleine school zie je elkaar veel vaker dan in geplande bijeenkomsten. Veel collegiale consultaties gebeuren als het ware tussen neus en lippen in omdat jullie makkelijk vrij bij elkaar binnenlopen.

5. Effectiviteit/ doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

Leerdoelen zijn afgestemd op verschillende niveaugroepen of individueel. Differentiatie vindt plaats in de klas door de leerkracht of door (individuele) hulp buiten de klas door de inzet van o.a. lichte ondersteuningsmiddelen. De ruimte en tijd die de leerkracht creëert door de inzet van de taak, zelfstandig werken en uitgestelde aandacht, kan ingezet worden voor differentiatie, individuele hulp of groepshulp. Het lesrooster biedt ruim mogelijkheid voor zelfstandig werktijd, keuzewerk en samenwerking.

De leerkracht plant de instructies in en leerlingen weten wanneer zij een les bij de leerkracht hebben en wanneer zij zelfstandig kunnen werken.

bevindingen visitatieteam

Leerlingen kunnen goed aangeven wat ze moeten. Hoe ze moeten en met wie ze moeten/kunnen werken. Ze geven ook aan de verschillen, de differentiatie die bepaalde leerlingen hebben in hun taken.

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

We werken op school met de HGW cyclus. Dit gaat uit van het aanpassen van de leerdoelen op de onderwijsbehoeften van de kinderen. Onderdeel van deze cyclus is ook het analyseren van (toets)resultaten en het leerkrachtgedrag of aanbod hierop aanpassen. Deze cyclus hanteren we binnen school maar er is ook afstemming met de bovenschoolse kwaliteitsmedewerker. Onze leerlingpopulatie haalt resultaten die passen bij wat we van hen mogen verwachten. We moeten hoge doelen stellen zodat leerlingen in staat gesteld worden om op een hoger niveau te presteren. De lestijd is efficiënt door snelle wisselingen van lessen in bijvoorbeeld combinatiegroepen, maar ook door groepsdoorbrekend werken in bijvoorbeeld groep 6,7 en 8.

bevindingen visitatieteam

HGW (HandelingsGericht Werken) sluit naadloos aan op jullie daltonaanpak. Misschien juist wel omdat jullie daltonschool zijn, is HGW een onderdeel in de ontwikkeling en effectiviteit van de leerling. Jullie werken aan het eruit halen van de individuele leerling. Groepsdoorbrekend zou nog meer toepasbaar kunnen zijn in de aula.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

De lessen zijn qua tijd, inhoud en ruimte zó op gezet dat kinderen optimaal zouden moeten kunnen presteren. We maken gebruik van het gehele schoolgebouw waardoor kinderen de mogelijkheid krijgen om in de klas te werken maar ook, eventueel samen, in andere ruimtes te kunnen werken. We hebben voor alle vakgebieden duidelijke leerdoelen en een doorgaande lijn d.m.v. de methodische leerlijnen. Hierop zetten we naar eigen inzicht aanpassingen en materialen in. Hierbij zijn de leerdoelen ons uitgangspunt.

In het Daltonbeleidsplan hebben we afstemming tussen de groepen uitgewerkt. Zowel op leergebied als persoonsontwikkeling in de vorm van ik-doelen. De doorgaande lijn is zichtbaar in de klas en teamleden, Daltoncoördinator en directie bewaken dit proces. De teamleden zijn allemaal Dalton geschoold. De directeur is momenteel bezig met de Dalton schoolleidersopleiding.

De ondersteuning en passende zorg wanneer kinderen hun leerdoelen niet halen wordt vormgegeven door differentiatie in de klas of individuele aandacht en hulp voor kinderen. Wij maken gebruik van de mogelijkheden van het bovenschools bestuur of van het samenwerkingsverband. Vanuit hun bekostiging kunnen wij kinderen binnen- of buiten de groep passende hulp bieden. Voor leerlingen die structureel niet aan de doelen voldoen wordt een OPP, een individuele ontwikkelingslijn, opgesteld.

bevindingen visitatieteam

Het werken aan ik-doelen is al door de school ingezet. Deze ontwikkeling zal zeker verder doorlopen. Jullie zijn hiertoe goed in staat om dit mee te nemen naar de volgende visitatie. Een doorgaande lijn in ontwikkeldoelen.

6. Borging

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, b.v. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc.).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

De onderdelen van het Daltonbeleidsplan geven richting aan de schoolontwikkeling. We hebben planmatig verbeteronderwerpen op de agenda gezet. De Daltonontwikkeling wordt aangestuurd door de Daltoncoördinator en directeur. De teambetrokkenheid is groot en ook bij onderdelen als het Daltonbeleidsplan heeft het team veel inspraak en input.

We presenteren Dalton als een sterk merk. Dit is ook opgenomen in al onze communicatie. We dragen met trots onze visie uit. Ouders kiezen nadrukkelijk voor het Daltononderwijs. Daltonscholing is opgenomen in het scholingsplan. Teamtrainingen of individuele trainingen worden jaarlijks gedaan.

De tevredenheidspeilingen voor leraren, ouders en leerlingen worden 2-jaarlijks afgenomen. De laatste dateert uit 2017.

De Dalton coördinator en directeur bezoeken regelmatig de regio-activiteiten. Enkele inspiratiemiddagen worden door het gehele team bezocht.

De leerlingen van de Horst worden nadrukkelijk meegenomen in de ontwikkeling van de school. Wij koppelen na teamdagen de uitkomsten terug aan de kinderen. Door de achtergrond te weten van bijvoorbeeld een nieuwe weektaak, zullen de kinderen eerder het nut ervan inzien.

Ouders ontvangen wekelijks een nieuwsbrief waarin ook onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen beschreven worden. 2 jaarlijks organiseren we een informatieavond rondom een (Dalton)thema.

bevindingen visitatieteam

Alles wat hier beschreven staat is op een eenvoudige makkelijke en doeltreffende manier terug te vinden op De Horst. (let op 6.3 al eerder genoemd).
Het daltonbeleidsplan geeft niet alleen weer wat we kunnen verwachten ,maar geeft ook richting voor de ontwikkelingen in de toekomst.

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Kijk goed naar de volgende termen en maak daar 1 van: drie hoofdprincipes, de pijlers, vijf hoofdprincipes. Binnen dalton gebruiken we het begrip: kernwaarden.

Uit de gesprekken met leerlingen

De leerlingen kunnen goed aangeven hoe ze in de raad gekozen zijn, wat hun taken zijn en hoe zaken worden opgepakt. Ze komen 1 x in de 6 weken bij elkaar, Sander is dan de voorzitter. Ze geven aan dat het een leuke school is waar bijna geen ruzie voorkomt. Ze hebben een map waarin andere leerlingen kunnen aangeven wat besproken moet worden in de leerlingenraad. Gelukte ideeën zijn de aanpak van het plein en de veilige schoolomgeving. Wat moet blijven is de instructie op maandag zodat je met je planning kan beginnen. Ook samenwerken, met maatjes vindt de raad fijn. Wat anders zou moeten zijn grotere lokalen voor iedere groep een lokaal (nu combigroepen)

Tip leerlingenraad:

- Geef de raad een eigen budget dat ze kunnen inzetten voor de school;
- Laat het voorzitterschap invullen door een leerling.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

Het team ziet zichzelf als een verzameling van heel verschillende persoonlijkheden die elkaar aanvullen, maar ook heel duidelijk tegen elkaar durven te zijn. Ieder teamlid wil school(dalton)gericht denken. 'De Horst' wil zich continue door ontwikkelen. Het werken aan persoonlijkheidsontwikkeling van kinderen wordt als één van de belangrijkste speerpunten van de school genoemd.

Dat het hier een team betreft dat al lang in de bestaande samenstelling werkt, wordt zeker niet als een nadeel ervaren. Toch is er verandering aanstaande. Vanwege o.a. pensioen zullen vanaf komend schooljaar ook andere leerkrachten meegenomen moeten worden in de wijze van denken en ontwikkelen op 'De Horst'. De directeur ziet dit proces in ieder geval met vertrouwen tegemoet.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

De school heeft een sterke ontwikkeling doorgemaakt o.l.v. de huidige directeur. Er werkt op de Horst een stabiel team, sommigen zijn al jaren aan deze school verbonden. De inzet is groot en iedereen richt zich op de daltonontwikkeling, samen met de coördinator Dalton. De school groeit ook nog in leerlingenaantal, waarbij wel gekeken wordt of de school de hulp kan geven die ouders vragen.

Uit de gesprekken met ouders

Aanwezig het visitatieteam en 2 ouders.
Alle ouders zijn actief betrokken bij de school via de "functies" ouderraadslid of lid medezeggenschapsraad.

De ouders roemen de school op de uitstraling, de betrokkenheid van de leerkrachten, de sfeer en de kleinschaligheid. Ze vinden het belangrijk dat de school een visie heeft en deze ook nakomt. Zelfstandigheid, samenwerking, plannen, feedback geven en het respectvol omgaan met elkaar worden genoemd. Het kind kan zichzelf zijn op deze school. De ouderbetrokkenheid is groot. Ouders zijn partners op de school. Afstemming en terugkoppeling past binnen de open cultuur van de school.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: Fred Berends, voorzitter College van Bestuur

Het bestuur heeft de huidige directeur twee jaar geleden aangesteld. Sinds die tijd krijgt de onderwijsvernieuwing een extra impuls o.a. in het eigenaarschap van de leerling en de effectiviteit in het onderwijs. De lijn eigenaarschap van de leerling is sterk, onderscheidend, waarbij de inbreng van de directeur een belangrijke bijdrage aanlevert. Een vast lang bestaand team kan een valkuil zijn voor ontwikkeling, maar dit gebeurt op de Horst niet. Binnen Leerplein055 kunnen leerkrachten zich verder bekwamen door het kenniscentrum. Bij uitbreiding en of veranderingen in het team staat voorop dat de leerkracht het daltoncertificaat moet behalen.

Om de doorgaande ontwikkelingen verder uit te breiden en te blijven volgen wil het visitatieteam aan het bestuur meegeven om de ambulante tijd van de DAC uit te breiden en hiervoor meer uren beschikbaar te stellen.

beoordeling

nr	kernwaarden	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie *		X
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie		X
5	Effectiviteit- doelmatigheid		X
6	Borging		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
X	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr.1	Begin eerder met de weektaak en planning in de groepen. Start hiermee vanaf groep 5.
Nr.2	Overweeg de groepsdoelen te vertalen naar persoonlijke doelen van de leerling en laat de leerling deze op zijn eigen taakbrief zetten. Hiermee vergroot je het eigenaarschap van de leerling.

slotopmerkingen

We zijn onder de indruk van deze school. Wat een fijne sfeer, inzet en betrokkenheid hebben we gezien. Iedereen van klein naar groot, van jong naar oud weet wat Dalton is en hoe er gewerkt moet worden.

Parels:

- De uitleg in groep 1-2 over wat Dalton is;
- De regel 'Alles wat kinderen zelf kunnen doen, moeten wij niet willen doen' is geen lege regel, maar bij jullie de praktijk!
- Het voorlezen en het plezier hierin van groep 6 naar groep 1-2 toe;
- De intrinsieke motivatie bij de leerling.

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum
Han de Bruin		28 mei 2017

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visitateurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zelf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de "slotopmerkingen" genoemd in het visitatieverslag.

De visitatie is erg prettig verlopen. Onze insteek was om gewoon te laten zien hoe we werken en zeker geen ingestudeerd kunstje te laten zien. In deze opzet zijn we geslaagd. Er was een prettige wisselwerking met het visitatieteam. De houding naar collega's, kinderen en ouders werd als erg prettig ervaren. We hebben goede feedback gekregen op ons onderwijs en dagelijks handelen en hierbij tips gekregen ter verbetering van enkele punten. Deze nemen wij zeker mee naar de toekomst. De rol van de directeur heeft in het gesprek met CvB en in het teamgesprek de rol van het team wat ondergesneeuwd. Ik wil benadrukken dat de weg die we hebben gelopen in onze Daltonontwikkeling een teamprestatie van formaat is waarin iedereen een uitstekende bijdrage heeft geleverd. Het geeft een uitstekend perspectief voor verdere ontwikkeling, een proces dat wij met heel veel vertrouwen en enthousiasme tegemoet zien.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Begin eerder met de weektaak en planning in de groepen. Start hiermee vanaf groep 5.
actie	Doorgaande lijn bekijken van kleutergroep naar bovenbouw. Dagelijkse planning moet opbouwen naar een weekplanning waarin kinderen steeds meer eigenaarschap en zelfstandigheid laten zien. Een weektaak/ planning in groep 5 is inmiddels ingevoerd.
uitvoerenden	Alle medewerkers
tijdvak	Start schooljaar 2017-2018
scholing/ externe ondersteuning	n.v.t.
toelichting	Reeds ingevoerd.

aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Overweeg de groepsdoelen te vertalen naar persoonlijke doelen van de leerling en laat de leerling deze op zijn eigen taakbrief zetten. Hiermee vergroot je het eigenaarschap van de leerling.
actie	De lesdoelen zijn nog niet aanwezig op de weektaak. Nu vooral een omschrijving van de les in het boek. We zijn gestart met het beschrijven van de Ik-doelen op de weektaak en de evaluatie hiervan door de leerkracht. Op dit gebied proberen we het eigenaarschap van de leerling te vergroten. Dit kan uiteindelijk leiden tot het individueel opstellen van de leerdoelen op de planning. Hierover beraden we ons gedurende het schooljaar 2017-2018
uitvoerenden	Alle medewerkers.
tijdvak	Gedurende schooljaar 2017-2018
scholing/ externe ondersteuning	
toelichting	

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

naam	functie	handtekening	datum
S. Raaphorst	directeur		04-09-2017
H. de Bruin	visitatievoorzitter		04-09-2017

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van de NDV.